

Vesvesenin mahiyetini anlatıp ondan kurtulma çarelerini gösteren ilaç gibi bir video

Kalbin beş yarasına beş merhemi tazammun eder.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِيْنِ ۝ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبَّ اَنْ يَّحْضُرُوْنِ

Ey maraz-ı vesvese ile müptela! Biliyor musun vesvesen neye benzer? Musibete benzer. Ehemmiyet verdikçe şişer, ehemmiyet vermezsen söner. Ona büyük nazarıyla baksan büyür. Küçük görsen küçülür. Korksan ağırlaşır, hasta eder. Havf etmezsen hafif olur, mahfî kalır. Mahiyetini bilmezsen devam eder, yerleşir. Mahiyetini bilsen, onu tanısan gider. Öyle ise şu musibetli vesvesenin aksam-ı kesîresinden kesîrû'l-vuku olan yalnız beş vechini beyan edeceğim. Belki sana ve bana şifa olur. Zira şu vesvese öyle bir şeydir ki cehil onu davet eder, ilim onu tard eder. Tanımazsan gelir, tanısan gider.

Birinci Vecih

Birinci yara, şeytan evvela şüpheyi kalbe atar. Eğer kalp kabul etmezse şüpheden şetme döner. Hayale karşı şetme benzer bazı pis hatıraları ve münafî-i edep çirkin halleri tasvir eder. Kalbe “Eyvah!” dedirtir, yeise düşürtür. Vesveseli adam zanneder ki kalbi, Rabb’ine karşı sû-i edepte bulunuyor. Müthiş bir halecan ve heyecan hisseder. Bundan kurtulmak için huzurdan kaçır, gaflete dalmak ister.

Bu yaranın merhemi budur:

Bak ey bîçare vesveseli adam! Telaş etme. Çünkü senin hatırına gelen şetim değil belki tahayyüldür. Tahayyül-ü küfür, küfür olmadığı gibi tahayyül-ü şetim dahi şetim değildir. Zira mantıkça tahayyül, hüküm değildir. Şetim ise hükümdür. Hem bununla beraber o çirkin sözler, senin kalbinin sözleri değil. Çünkü senin kalbin ondan müteessir ve müteessiftir. Belki kalbe yakın olan lümme-i şeytanîden geliyor. Vesvesenin zararı, tevehhüm-ü zarardır. Yani onu zararlı tevehhüm etmekle kalben mutazarrır olmaktır. Çünkü hükümsüz bir tahayyülü hakikat tevehhüm eder. Hem şeytanın işini kendi kalbine mal eder. Onun sözünü, ondan zanneder. Zarar anlar, zarara düşer. Zaten şeytanın da istediği odur.

İkinci Vecih

Budur ki: Manalar kalpten çıktıkları vakit, suretlerden çıplak olarak hayale girerler, oradan suretleri giyerler. Hayal ise her vakit bir sebep tahtında bir nevi suretleri nesceder.

Ehemmiyet verdiği Őeyin suretlerini yol üstünde bırakır. Hangi mana geĥse ya ona giydirir ya takar ya bulaştırır ya perde eder. Eğer manalar münezzeĥ ve temiz iseler, suretler mülevves ve rezil ise giymek yoktur fakat temas var. Vesveseli adam, teması telebbüsle iltibas eder. “Eyvah!” der. “Kalbim ne kadar bozulmuş. Bu sefillik, bu hisset-i nefis, beni matrud eder.” Şeytan onun řu damarından ĥok istifade eder.

Şu yaranın merhemi şudur:

Dinle ey bîĥare! Nasıl ki senin namazın edeb-i nezihanesinin vesilesi olan zahirî taharete, batnının bâtınındaki necaset ona tesir etmez ve bozmaz. Öyle de maânî-i mukaddesenin suret-i mülevveseye mücavereti zarar etmez. Mesela, sen âyât-ı İlahiyeyi tefekkür ediyorsun. Birden bir maraz, ya bir iştiĥa ya bevl gibi bir emr-i müheyyic şiddetle senin hissine dokunuyor. Elbette senin hayalin, deva-i illet ve kaza-i hâcetin levazımatını görecek, bakacak, onlara münasip süflî suretleri nescedecek. Ve gelen manalar ortalarından geĥecekler. Geĥeceklerle ne beis vardır, ne televvüs var ve ne zarar var ve ne hatar var. Yalnız hatar ise hasr-ı nazardır, zann-ı zarardır.